

Besluit van * tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000, in verband met de aanpassing van de procedure bij de behandeling van herhaalde asielaanvragen**

Wij Willem-Alexander (etc...)

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van ***,

nr. ***;

Gelet op artikel 37, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van *** nr. ***);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van ***, nr. ***;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Vreemdelingenbesluit 2000 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 3.118b wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het derde tot en met het achtste, tot het vierde tot en met het negende lid, wordt een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:

3. Behoudens in de in artikel 40, zesde lid, van de Procedurerichtlijn bedoelde gevallen, wordt het tweede lid, onder a en b, door Onze Minister buiten toepassing gelaten indien hij de kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen die nodig is voor het kunnen nemen van de beschikking, kan vergaren zonder nader gehoor.

2. In het zesde en het zevende lid (nieuw) wordt 'vierde lid' steeds vervangen door 'vijfde lid'.

3. in het achtste lid (nieuw) wordt 'eerste tot en met zesde lid' vervangen door 'eerste tot en met zevende lid'.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Door deze wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 (hierna: het Vb 2000) wordt uitvoering gegeven aan het in het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' van het kabinet Rutte III¹ opgenomen voornemen mogelijk te maken dat bij een herhaalde aanvraag een gehoor achterwege wordt gelaten indien op basis van de stukken blijkt dat deze aanvraag geen kans van slagen heeft.

2. Hoofdpijnen

2.1 Afspraak regeerakkoord

In het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' van het kabinet Rutte III is als uitgangspunt opgenomen dat het geboden beschermingsniveau en het kader voor de asielprocedures in alle EU-lidstaten gelijk moet zijn en dat Nederland streeft naar harmonisatie op dit terrein om zo ook concurrentie door middel van verslechtering in leefomstandigheden en wetgeving voor asielzoekers te verhinderen.

In de tussentijd is het streven om op drie punten te waarborgen dat het nationale recht niet verder gaat dan waartoe het Europese recht verplicht en gebruik wordt gemaakt van alle mogelijkheden die hierdoor worden geboden.

Eén van deze drie punten is de tot op heden in het nationale recht ontbrekende mogelijkheid om bij een herhaalde aanvraag een gehoor achterwege te laten indien op basis van de stukken blijkt dat deze aanvraag geen kans van slagen heeft, weg te nemen.

Door dit besluit wordt deze mogelijkheid in het Vb 2000 geïntroduceerd.

2.2 Procedurerichtlijn

In artikel 3.118b, tweede lid, van het Vb 2000 was geregeld dat bij een tweede of volgende asielaanvraag de vreemdeling in de zogeheten ééndagstoets altijd aan een nader gehoor moest worden onderworpen.

Op basis van het schriftelijke aanvraagformulier en de eventueel daarbij gevoegde documenten en bewijsmiddelen kan in sommige gevallen al de conclusie worden getrokken dat er geen reden is om nadere vragen te stellen aan de vreemdeling over zijn opvolgend asielverzoek. In die gevallen kan de aanvraag zonder gehoor worden afgedaan. Dit is in lijn met de Procedurerichtlijn,² waarin in artikel 42, tweede lid, aanhef en onder b, lidstaten de mogelijkheid wordt geboden om het onderzoek naar de tweede of volgende asielaanvraag uitsluitend uit te voeren op grond van de schriftelijke toelichtingen van de vreemdeling zonder persoonlijk gehoor. Van deze mogelijkheid kan overigens geen gebruik worden gemaakt in enkele in de Procedurerichtlijn benoemde

¹ 'Vertrouwen in de toekomst', Regeerakkoord 2017 – 2021, VVD, CDA, D66 en ChristenUnie. Bijlage bij Kamerstukken II 2017/18, 34700, nr. 34, p. 52.

² Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (PbEU 2013, L 180).

gevallen waarin weliswaar sprake is van een opvolgende aanvraag maar de betrokkene voor het eerst zelfstandig een aanvraag indient.³

2.3 Uitwerking in de praktijk

Voor de beoordeling of sprake is van nieuwe elementen of bevindingen is het niet steeds noodzakelijk om de vreemdeling te onderwerpen aan een nader gehoor. In bepaalde gevallen bieden het aanvraagformulier en de eventueel daarbij gevoegde documenten en bewijsmiddelen de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) voldoende informatie om te kunnen beslissen op de asielaanvraag.

In de Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc 2000) zal nader worden uitgewerkt in welke gevallen dit aan de orde kan zijn. In ieder geval kan worden gedacht aan de situatie dat een vreemdeling:

- zich beroept op hetzelfde asielrelaas als in een eerdere procedure zonder dat er nieuwe elementen of bevindingen zijn;
- louter een beroep doet op de gestelde verslechterde algemene veiligheidssituatie in zijn land van herkomst en de IND de beoordeling kan doen op grond van informatie die uit openbare bronnen beschikbaar is;
- een opvolgende asielaanvraag hoofdzakelijk baseert op stukken die zijn medische situatie betreffen,
- valse of vervalste stukken overlegt;
- een beroep doet op nieuw beleid waar hij evident niet onder valt;
- afkomstig is uit een veilig land van herkomst of reeds in een andere lidstaat van de Europese Unie internationale bescherming geniet, of
- valt onder de werking van de Dublinverordening.⁴

Zekerheidshalve wordt opgemerkt dat ook voor de genoemde categorieën geldt dat wanneer individuele omstandigheden in de betreffende zaak ertoe leiden dat door het achterwege laten van het gehoor niet zorgvuldig kan worden beslist, een gehoor zal moeten plaatsvinden. Dit vloeit voort uit de tekst van het nieuwe derde lid van artikel 3.118b van het Vb 2000.

Als reeds op basis van het schriftelijke aanvraagformulier en de eventueel daarbij gevoegde documenten en bewijsmiddelen een beslissing kan worden genomen op het opvolgend asielverzoek, zal de IND een voornemen tot afwijzing van de aanvraag uitbrengen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Aan artikel 3.118b van het Vb 2000 is een nieuw derde lid toegevoegd waarin wordt vastgelegd dat een vreemdeling niet wordt onderworpen aan een nader gehoor indien de IND de kennis omtrent de feiten en de af te wegen belangen die nodig is voor het kunnen nemen van de beschikking ook zonder nader gehoor kan vergaren. Zoals blijkt uit de tekst van de bepaling geldt dit niet in de in artikel 40, zesde lid, van de

³ Zie artikel 42, tweede lid, aanhef en onder b, gelezen in samenhang met artikel 40, zesde lid en artikel 7, tweede lid en vijfde lid, onder c, van de Procedurerichtlijn.

⁴ Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180).

Procedurerichtlijn bedoelde gevallen. Zoals in paragraaf 2.2 al is toegelicht gaat het dan om gevallen waarin weliswaar sprake is van een opvolgende aanvraag maar de betrokkene voor het eerst zelfstandig een aanvraag indient.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,